

Arkivsak

26/17888-2

Saksbehandler

Andreas Myhre Larsen

Saksgang

Hovedutvalg for samferdsel

Fylkesutvalg

Fylkestinget

Møtedato

14.10.2026

21.10.2026

28.10.2026

Endelig fastsetting av takst- og rabattstruktur for E18 Telemark

Innstilling fra fylkesdirektøren

1. Telemark fylkeskommune gir sin tilslutning til takst- og rabattstrukturen som er foreslått av Vegfinans AS i brev datert 02.09.2026 for prosjektet E18 Telemark (strekningen Lanner-Ås).
2. Vegfinans sender søknad om takstvedtak til Statens vegvesen Vegdirektoratet i tråd med dette vedtaket.
3. Gjennomsnittstakst og grunntakster evalueres etter 1-2års drift.

Bakgrunn og saksgang

E18 Langangen–Dørdal er en del av den sammenhengende utbyggingen av firefelts motorveg på E18 mellom Oslo og Kristiansand. Prosjektet omfatter ca. 35 km europaveg i kommunene Porsgrunn og Bamble, og gjennomføres av Nye Veier AS i henhold til vegutbyggingsavtale med Samferdselsdepartementet.

Prosjektet finansieres med statlige midler og bompenger. Telemark fylkeskommune har stilt 100 % selvskyldnergaranti for bompengeselskapets låneopptak, jf. Prop. 81 S (2018–2019). Det finnes allerede en bomstasjon i drift på strekningen E18 Rugtvedt–Dørdal. Den nye bomstasjonen på E18 Lanner–Ås etableres ved trafikkåpning. Nye Veier AS har signalisert at strekningen åpner for trafikk i løpet av høsten 2026.

I henhold til proposisjonen skal finansieringsforutsetningene vurderes på nytt før endelig takstvedtak fattes. Vegfinans AS har i brev datert 02.09.2026 oversendt forslag til endelige takster og rabatter for prosjektet. Saken behandles i hovedutvalg for samferdsel, deretter i fylkesutvalget, og sluttbehandles i fylkestinget.

Saksopplysninger

Vedtatte forutsetninger i Prop. 81 S

Stortinget vedtok utbygging og finansiering av E18 Langangen–Dørdal gjennom behandling av Prop. 81 S (2018–2019). I proposisjonen ble det lagt til grunn at prosjektet finansieres gjennom

en kombinasjon av statlige midler via Nye Veier AS og bompenger. Telemark fylkeskommune har stilt 100 % selvskyldnergaranti for bompengeselskapets låneopptak.

Følgende takst- og finansieringsforutsetninger ble lagt til grunn i proposisjonen (2019-kr):

- Gjennomsnittstakster:
 - E18 Lanner-Ås: 56 kr per passering
 - E16 Rugtvedt-Dørdal: 39 kr per passering
- Innkrevsperiode: Inntil 15 års etterskuddsvis innkreving per bomstasjon/delstrekning.
- Brikkerabatt: 20 % rabatt for kjøretøy i takstgruppe 1 med gyldig brikke og avtale.
- Takstgruppe 2: Kjøretøy i takstgruppe 2 betaler 2 ganger ordinær takst for takstgruppe 1.
- Nullutslippskjøretøy: Det ble i proposisjonen forutsatt at nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1 skulle betale 50 % av taksten etter brikkerabatt.

Henvendelsen fra Vegfinans AS (brev av 02.09.2026)

Før innkreving kan starte ved vegåpning høsten 2026, kreves det et takstvedtak fra Statens vegvesen Vegdirektoratet. I henhold til proposisjonen og bompengeveilederen skal finansieringsforutsetningene vurderes på nytt for oppstart, og forslag til justeringer av takstene forutsetter tilslutning fra fylkeskommunen som garantist.

Vegfinans AS har i brev datert 02.09.2026 lag fram forslag til endelige takster og rabatter for E18 Telemark basert på oppdaterte indekser og prisnivå for 2. kvartal 2026:

- Indeksjustering av takster:
 - E18 Lanner-Ås: Taksten er justert i tråd med veksten i byggekostnadsindeksen for veganlegg fra 2019-nivå og fram til 2. kvartal 2026 for å fange opp den faktiske kostnadsutviklingen i anleggsmarkedet.
 - E18 Rugtvedt-Dørdal: Taksten er prisjustert i henhold til den vanlige konsumprisindeksen (KPI).
- Beregnet gjennomsnittstakst: Beregnet gjennomsnittstakst per passering for E18 Lanner-Ås utgjør kr 79,52 i 2. kvartal 2026-kroner.
- Foreslåtte grunntakster (2. kvartal 2026-kr):

Bomstasjon	Takstgruppe 1	Takstgruppe 2
E18 Lanner-Ås	Kr 72	Kr 144

Foreslått rabatt- og fritaksstruktur

- Brikkerabatt: 20 % rabatt for takstgruppe 1 med elektronisk brikke og avtale.
- Nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1: Gis 30 % rabatt på ordinær takst etter brikkerabatt - tilsvarer at elbiler betaler 70 % av brikketaksten, i tråd med oppdaterte nasjonale retningslinjer.
- El-varebiler (N1) i takstgruppe 1: Gis 100 % rabatt (gratis passering)
- Nullutslipps- og gasskjøretøy i takstgruppe 2: Gis 100 % rabatt (gratis passering).
- Fritak: Fritak gis for utrykningskjøretøy, kollektivtransport i konsesjonert rute, NATO-kjøretøy ved øvelse, samt gående, syklende og moped/MC i henhold til nasjonale retningslinjer.

Oversikt over takstutviklingen (Lanner-Ås)

Prisnivå	Gjennomsnittstakst	Takstgruppe 1	Takstgruppe 2
2017-kr (lokalvedtak)	Kr 60	Kr 50	Kr 125
2019-kr (Prop. 81 S)	Kr 56	Kr 51	Kr 103
2026-kr (Vegfinans)	Kr 79,52	Kr 72	Kr 144

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Takstnivået er beregnet ut fra oppdaterte pris-, kostnads- og trafikkforutsetninger for å sikre tilstrekkelig inntektsstrøm til å betjene låneopptak og investeringer innenfor den vedtatte innkrevingsperioden på 15 år. Forslaget følger gjeldende nasjonale takstretningslinjer og medfører ingen nye direkte økonomiske eller administrative forpliktelser for Telemark fylkeskommune utover det eksisterende garantiansvaret. Vedtaket gir Vegfinans AS nødvendig fylkeskommunal tilslutning til å oversende takstsøknad til Vegdirektoratet.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Bompenger bidrar til å regulere biltrafikken og stimulere til lavere utslipp. Gjennom takstdifferensiering støtter saken opp under fylkets klimamål samt FNs bærekraftsmål 9 (industri, innovasjon og infrastruktur) ved å sikre en bærekraftig og robust vegnettsfinansiering, og mål 11 (bærekraftige byer og lokalsamfunn) ved å redusere lokal forurensning og tilrettelegge for mer miljøvennlig transport. Takstrabattene for nullutslippskjøretøy, el-varebiler og gasskjøretøy gir i tillegg et incitament til overgang til nullutslippsteknologi.

Fylkesdirektørens vurdering

Fylkesdirektøren vurderer at forslaget til takster og rabatter fra Vegfinans er i tråd med forutsetningene i proposisjonen og gjeldende nasjonale takstretningslinjer. Takstjusteringen reflekterer faktisk pris- og kostnadsvekst fra 2019 til 2026. Siden Telemark fylkeskommune er garantist for bompengeselskapets gjeld, er indeksregulering nødvendig for å sikre prosjektets finansielle bærekraft og nedbetaling av gjelden innenfor innkrevingsperioden.

Det anbefales at Telemark fylkeskommune gir sin tilslutning til forslaget slik at Vegfinans AS kan sende takstsøknaden til Vegdirektoratet uten forsinkelse før vegåpning høsten 2026.

Vedlegg:

Vegfinans E18 - Telemark - fastsetting av takster ved oppstart innkreving

Prop. 81 S (2018-2019) Finansiering og utbygging av E18 Langangen - Dørdal i Telemark